

[Finansministeren.]

steren give Bemyndigelse til at standse Udstedelsen benyttes.

De ved Udstedelsen af de her omhandlede Obligationer indvundne Beløb skal ifølge Lovforslagets § 4 indsættes paa en særlig Konto i Danmarks Nationalbank, og over denne Konto vil der ikke kunne disponeres uden Hjemmel i særlig Lov.

Jeg skal med disse Bemærkninger anbefale dette Lovforslag til velvillig og hurtig Behandling i det høje Ting.

Stumph: Da vi i Fjor behandlede et lignende Lovforslag, gjorde jeg en Del økonomiske Betragtninger gældende, og da disse stadig har Gyldighed, skal jeg ikke i Dag komme dybere ind paa hele Situationen. Jeg kan nøjes med at gøre nogle forholdsvis faa Bemærkninger, skønt mit Parti ogsaa til dette Forslag kun har een Ordfører, og jeg kan saa meget lettere nøjes med disse forholdsvis faa Bemærkninger, som man fra saa at sige alle Sider erkender Nødvendigheden af, at der foretages Indgreb fra Statens Side for at forsøge at holde de mange ledige Penge i Ro. Jeg ser saaledes, at Formanden for Provins-handelskammeret, Grosserer Poulsen, for nylig paa et Møde i Odense har behandlet Spørgsmaalet om de ledige Penge og den Fare, disse Penge rummer. Ved denne Lejlighed udtalte han bl. a.: Det maa man fra alle Sider, ogsaa fra Handelens, klart erkende, at der ligger en ulmende Trusel, og dersom man vil nogenlunde undgaa al den Ulykke, der følger med en Inflation, er det uundgaaelig nødvendigt, at der maa træffes ekstraordinære og byrdefulde Foranstaltninger til Imødegaaelse deraf. Ogsaa af den Redegørelse, som Erhvervenes Fællesudvalg for Skattespørgsmaal har sendt til Rigsdagens Medlemmer angaaende Udvalgets Syn paa de forelagte Forslag, fremgaar det ganske tydeligt, at Udvalget er klar over, at en Imødegaaelse af Inflationsfaren er nødvendig. Det hedder saaledes i Redegørelsen, at Nationalbankens stærkt øgede Udlaan gør, med Afværgelse af Inflationsfaren for Øje, Overvejelsen af drastiske Indgreb i Landets økonomiske Liv naturlige.

Denne Inflationsfare er i stigende Grad til Stede paa Grund af det voksende Misforhold, der er mellem Varemængden og Pengerigeligheden. Efter som Vareknapheden vokser — og Vareknapheden er jo allerede paa adskillige Omraader kritisk —, er Fristelsen til at jobbe Priserne paa ikke-maksimalprisbehæftede Varer op ganske

afgjort ogsaa voksende. Jobberiet vil i høj Grad komme til at gaa ud over den store Klasse af Mennesker: Arbejdere, Tjenestemænd, Haandværkere og lignende, paa hvem Tidens Byrder i Forvejen ligger som et knugende Tryk. Det er derfor saa ligetil, at man fra Regeringens Side gør en alvorlig Indsats, dels for gennem Rationering at sørge for en retfærdig Fordeling af Varerne, dels for ved et Prisstop at søge at holde Prisniveauet i Ro. Det synes, som om man efterhaanden er ved at faa rigtig Tag i Priserne, men det er et Spørgsmaal, om man ikke nu skal have lidt bedre fat i Fordelingsspørgsmaalet, da der er visse Varer, der er fremme i saa smaa Mængder, at adskillige Mennesker i Virkeligheden kun kender dem af Navn.

Det forelagte Lovforslag om Udstedelse af Statsobligationer er jo et Forsøg paa fra Statsmagtens Side at binde en Del af de mange Penge, der er om ikke husvilde saa dog ledige, og gøre det paa noget bedre Vilkaar for Ejerne end efter Loven af 3. Juli 1942. Og dog har det vist sig, at der efter denne Lov er bundet et Beløb af over 444 Mill. Kr. Nu foreslaas det at bemyndige Finansministeren til i Tiden indtil 30. November 1943 at udstede 2 Slags Obligationer, henholdsvis 2½ pCt.s rentebærende, 5-aarige amortisable Statsobligationer og 3 pCt.s rentebærende 10-aarige Statsobligationer — for 200 Mill. Kr. af hver Art og til samme Kurs, 99½.

Dette Forslag kan jeg anbefale; jeg tror i øvrigt ogsaa, at disse Obligationer vil finde Købere, thi Pengerigeligheden er jo overordentlig stor. Og selv om Krigen skulde slutte snart — hvad vi naturligvis rent menneskeligt maa ønske —, vil der utvivlsomt gaa lang Tid, inden de mange Penge igen kan komme ud i Omsætningen, i Handel, Haandværk og Industri. Dertil kommer, at Obligationerne kan lægges ind i Banker eller Sparekasser som Sikkerhed for Laan eller Kreditter, og endvidere, at de skal udtrækkes, de 2½ pCt.s Obligationer med en Fjerdedel aarlig og de 3 pCt.s Obligationer med en Niendedel aarlig, første Gang til Betaling pr. 1. September 1945.

Pengerigeligheden er jo stadig stigende. Bankernes samlede Indlaan beløb sig i August 1939 til i alt 2 460 Mill. Kr.; i Midten af December 1942 var dette Beløb vokset til 3 725 Mill. Kr., men fra December 1942 til Udgangen af Marts i Aar er Bankernes Indskud yderligere øget med 94 Mill. Kr. I samme Tidsrum er Sparekassernes Indskud i øvrigt steget med et tilsvarende Beløb. Der er altsaa ledige Penge nok,